

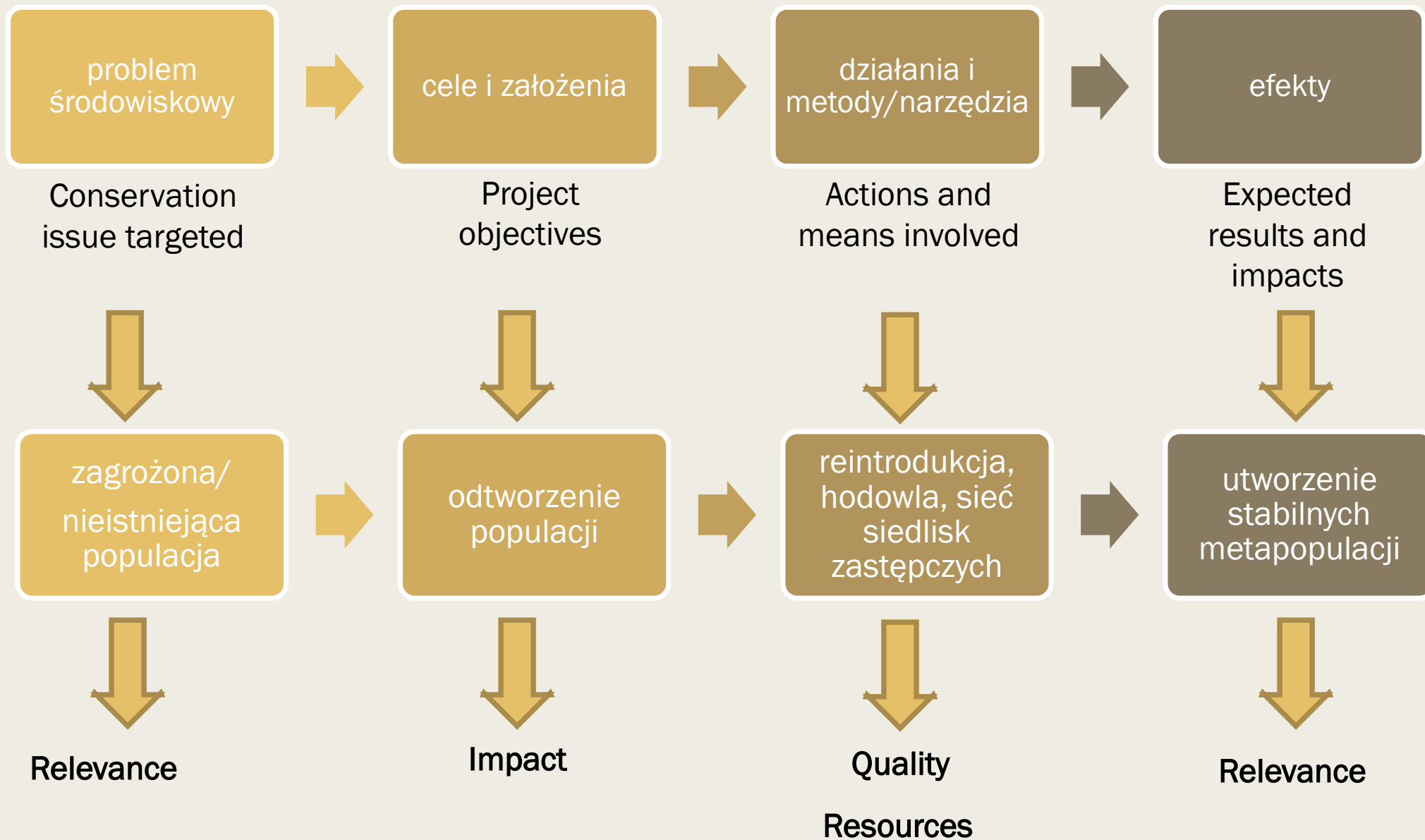
LOGIKA PISANIA WNIOSKU

czyli jak ugryźć temat

Klika słów wstępu i disclaimer

- To nie recepta na dobry wniosek a spis moich osobistych doświadczeń
- każdy wniosek jest inny i nie wszystko co powiem będzie pasowało do każdego wniosku
- proszę wybaczyć angielskie wstawki
- wiedza kosztuje – a ceną są błędy, poświęcony czas na naukę, PLN na eksperta. Nie ma więc gotowych rozwiązań i odpowiedzi na wszystkie pytania.
- czasami to co jest najważniejsze to.... intuicja.

Od czego zacząć?

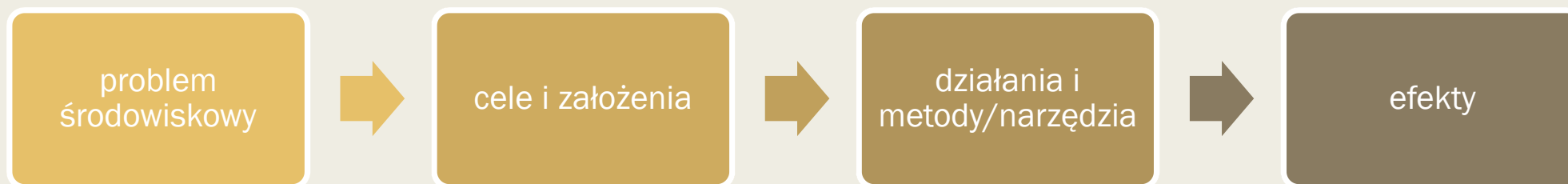
Ale ten proces tak naprawdę wygląda tak:

- mamy pierwsze sukcesy w KPN i chcemy je przenosić dalej na inne tereny > hodowle w PL i CZ
- KP ma doświadczenie w LIFE więc udźwignie napisanie wniosku
- dodatkowo chronimy siedliska łąkowe – trzeba wybrać tereny
- chcemy kupić ziemię i tam reintrodukować
- jest mnóstwo potencjalnych siedlisk dla niepylaka
- PPN ma doświadczenia w reintrodukcji zakończonej sukcesem
- weźmy czechów

Więc pierwszym etapem jest:

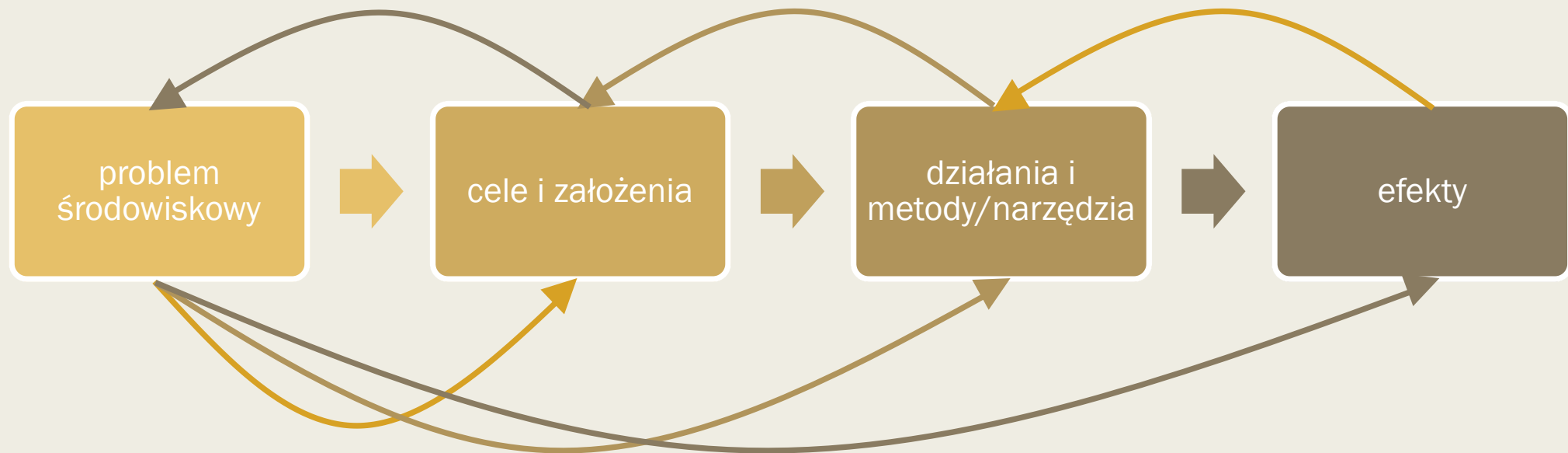
- usystematyzowanie pomysłów i wybór tych najważniejszych (racjonalnie, środowiskowo, kosztowo)
- zidentyfikowanie luk i najsłabszych miejsc > **zbyt lokalne**
- „wymyślenie” jak te luki i najsłabsze miejsca wypełnić > **partnerzy, stepping stones, policy**
- i opracowanie szkicu wg schematu:

uważam, że pomysł „Concept Note” (pl: Fiszka projektowa) był bardzo dobrym pomysłem pozwalającym na usystematyzowanie własnego pomysłu na projekt

Ale spróbujmy się temu procesowi przyjrzeć stopniowo i po kolei:

przede wszystkim jest to proces iteracyjny i nie można o tym zapominać na etapie tworzenia wniosku!

Problem środowiskowy

Po zidentyfikowaniu problemu powinniśmy sprawdzić jak nasz pomysł ma się do priorytetów i celów programu:

- w który sub-program się wpisujemy? ➡ Relevance
- które z „intervention area” i „policy priorities” nas dotyczą? ➡ in line with Call document
- jak bardzo nasz pomysł jest wieloaspektowy? ➡ Synergies & catalytic potential

Jeśli już na tym etapie mamy wątpliwości wynikające nie z tego, że nie do końca rozumiemy pojęcia tylko z tego, że nie „czujemy” by nasz pomysł wpasował się w te podstawowe kryteria – to już na tym etapie warto ponownie przemyśleć zakres projektu!

** **Moje osobiste doświadczenia** * wielokrotnie „zafiksowanie” na pierwotnym pomysle dużo kosztowało. Warto być otwartym na nowe pomysły i krytyczne spojrzenie*

Problem środowiskowy

Kolejnymi pytaniami jakie powinniśmy sobie zadać na samym początku:

- Partnerzy i interesariusze – kto nam pomoże rozwiązać zidentyfikowany problem?
- czy zidentyfikowany problem jest „warty LIFE”? Czy myślimy wystarczająco ambitnie?
- czy problem jest zidentyfikowany także w innych dokumentach środowiskowych? I jeśli tak to czy nasz pomysł się tam znajduje?
- czy jesteśmy w stanie rozwiązać problem realizując projekt i jakie są szanse na utrzymanie tego stanu?

** **Moje osobiste doświadczenia** * odpowiedzi na te pytania często powodują, że definicja naszego pomysłu na projekt zaczyna ewoluować i rozwijać się w zupełnie innym kierunku niż przypuszczaliśmy*

prospects are assessed as poor and deteriorating for both the population and the habitat. The most important reason for the species decline is habitat loss, mainly due to the following reasons: **(1) changes in the use of agricultural areas** (intensification and use of plant protection products, large-scale monoculture-based agriculture, conversion of meadows into arable land, afforestation and natural succession due to abandonment of use, and excessive grazing), **(2) drainage of wetlands** (in the case of *Molinietalia* meadows constituting a feeding habitat for *P. apollo*, abandonment of use leading to succession and drainage for the intensification of management), **(3) invasion of alien plant species** (e.g. *Solidago canadensis*) changing their habitat and **(4) expansion of urbanised areas, roads and recreation infrastructure** causing habitat fragmentation and loss (Bubová et al., 2015; Van Swaay et al., 2012).

P. apollo acts as an **umbrella species** – for **protection of biodiversity on the ecosystem level and habitat mosaics**: a mosaic of fresh/semi-wet habitats (with nectar-giving plants enabling migration, feeding and copulation of imagines) such as 6520, 6510, 6430, 6230 with xerothermic ones (with host plant for caterpillars) such as 6110, 8160*, 8150, 8220, 8230, 6210*. On wet sites with *Cirisium* spp., habitat protection for *P. apollo* also covers *Phengaris (Maculinea) teleius* and *Phengaris nausitous* and *P. arion* on xerothermic slopes. It is important that the conservation needs of *P. apollo* favour the maintenance of habitat mosaics (including migration corridors between them), promote the extensive management of agricultural land, which is directly connected to the EU CAP and EU Biodiversity Strategies in terms of combining agricultural landscape with nature and biodiversity conservation (Habel et al., 2012). It also has a positive, though indirect, impact on Invasive Alien Species elimination from those habitats (through grazing). Conservation of ecological corridors and creation of new migratory paths has a direct impact on urban planning by halting expansive urban development policies.

Cele i założenia

Po tym jak już zdefiniowaliśmy w miarę dokładnie nasz problem, którego rozwiązaniem zajmie się projekt powinniśmy określić jakie mamy cele i jakie efekty chcemy osiągnąć:

- czy cele są wystarczająco ambitne i jednocześnie realne do wykonania? ➡️ **Ambition & credibility**
- kto nam pomoże w ich realizacji? ➡️ **Composition of the project team & identification of relevant stakeholders**
- czy jesteśmy w stanie je rzeczywiście osiągnąć? ➡️ **Sustainability**
- co stoi nam na przeszkodzie? I jak zamierzamy się z tymi przeszkodami zmierzyć? ➡️ **Quality of the plan**

* Moje osobiste doświadczenia * już na tym etapie widać iteracyjność procesu

Recreate the Apollo populations in 3 functional areas (FA): Sudetes and White Carpathians in the Continental bioregion and strengthening the Austrian Alps in the Alpine bioregion.

Initiating the process of creating metapopulations in the bioregions in Sudetes, WhiteCarpathians, and Austrian Alps. During the project, 3 additional breeding farms and 3 newfunctional areas will be created to anchor the populations in natural conditions, as well as at least 38 "stepping stone sites" to secure species migration corridors between the new sites. The project is therefore the first to implement test and pilot actions for further population development in the bioregions.

Specific objectives

Improve protection of Apollo breeding habitats and feeding grounds

The aim is to recreate and/or maintain a 'good condition' conservation status in habitat mosaics, favourable for the future metapopulation of the species (160 ha Sudetes, 100 ha in White Carpathians and 265 ha in Austrian Alps) in the three countries: Poland, Czechia and Austria.

Establish a coherent species conservation approach on the level of the Continental bioregion

During the project, a coherent conservation methodology will be developed jointly with groups of experts from the relevant Continental and Alpine bioregion countries where the species occurs. It will be a main means of transferring and replicating the project results and consists of, inter alia, the "Breeding and Conservation Manual", CAP analysis and the proposition of a new agri-environmental scheme for *P. apollo* conservation (based on prior tests and with farmers' involvement) as well as other policy building means.

Increase awareness and social commitment to the conservation and maintenance of species' habitats.

Partners strongly believe that social inclusion in nature conservation and strengthening of social responsibility is a key factor for sustaining the reintroduced population. Creating secondary stepping stones (so-called "Gardens for Apollo", see E3) by organising public activities, such as workshops, with local communities (residents, farmers, foresters) and municipalities to address the importance of landscape continuity, supported with youth education activities, is one of the basic prerequisites needed to achieve this.

Działania i metody/narzędzia

Teraz następuje (w moim odczuciu) najłatwiejszy i najgroźniejszy etap – określenie działań:

- jakie działania wypełnią postawione cele? ➡ clarity and feasibility of the work plan
- kto nam pomoże w ich realizacji? ➡ Composition of the project team & identification of relevant stakeholders
- co powinniśmy zaplanować by skutecznie badać efektywność działań? ➡ quality of the measures & to monitor impacts
- czy działania mogą być powtórzone na innym gruncie? Kto to zrobi? ➡ Potential for replication
- czy działania mają odpowiedni zasięg by zrealizować cele? ➡ appropriate geographic focus & abition and credibility

Działania i metody/narzędzia

- jak najskuteczniej dotrzeć do społeczeństwa? quality of communication measures
- jak skomponować budżet? transparency & value for money
- pamiętajmy o okołoprojektowych aspektach! GPP, building on other UE projects, cooperation

* Moje osobiste doświadczenia * tu najwyraźniej widać iteracyjność procesu oraz silne powiązanie z wcześniejszymi etapami. Warto wciąż zadawać sobie te same pytania, by upewnić się, że odpowiedzi na nie są wciąż takie same i takie jakich byśmy oczekiwali.

1. Recreation of populations in Poland, Czechia in the Continental bioregion and strengthening the Austrian population in the Alpine bioregion:

- badania genetyczne i action plan projektu bazujący na tych danych
- hodowla

2. Protection of breeding habitats and feeding grounds

- sieć siedlisk zastępczych tzw. stepping Stones
- reintrodukcja

3. Creation of a coherent species conservation approach on a Continental bioregion level

C4. CAP policy analysis in terms of influence on *P. apollo* habitats

- test new mowing/grazing frequencies in the study area in AT
- develop pesticide alternatives, non-toxic for butterflies in arable land in the study area in AT
- elaboration, with key stakeholders' involvement, on a proposition of an agri-environmental scheme bundle aimed at EU level *P. apollo* conservation.

D1. Providing EU Member State authorities with realistic data for HD Article 17 reporting on *P. apollo* from the PL Continental bioregions in the next report 2019-2024

D2. Initiating a species data exchange platform - social-based volunteer monitoring that strengthens the social responsibility of species conservation. It will supplement already existing geo-databases.

E1. Elaboration of "Breeding and Conservation Manual" (BCM) - it will (1) be based on the findings of an expert working group with experts from all EU countries and relevant stakeholders involved in Natura 2000 management,

(2) include results and conclusions of genetic analyses, exit strategies and risk assessments from the genetic viewpoint,

(3) include details of breeding and reintroduction experiences.

4. Raising awareness and social commitment to the conservation and maintenance of habitats by:

E2. Creating the “Land of Apollo”, which is the idea of an area connecting reintroduction/breeding sites in Poland. One of its hotspots will be an Apollo EcoCentre, based in KP’s Field Station in Uniemyśl, where the breeding farm will be located as well.

E3. Educational programme, including:

- Gardens for Apollo - a series of workshops, meetings, and seminars with local citizens, municipalities, kindergartens, and schools. Workshops include fieldwork for planting favourable species and creating secondary transition habitats as potential migratory corridors between reintroduction sites with volunteer assistance.

- Conferences for stakeholders involved in spatial planning, land use, and habitat management.

- A youth educational programme with mobile exhibition materials (durable, easy-to-transport and use materials and supporting information for visits to schools, protected areas, visitor centres and tourism offices).

Educational films to be posted on social media and classic social media communication, media work and relations, and networking with other projects.

E4. Communication and dissemination for optimal outreach and effective transferability beyond project.

E5. Replication and transfer.

Działania i metody/narzędzia - budżet

jak skomponować budżet?

transparency & value for money

Moje rady:

- podejść do tego jak do długiej listy zakupów w podziale na różne sklepy 😊
- nie próbować zaplanować zakupu każdego ołówka i każdego kilograma jabłek (bo i tak się nie uda). Iść raczej w szacowanie typu „przybory piśmiennicze” i „owoce”
- podejść do tematu ze skrupulatnością kreatywnej księgowej – rzeczowo, realistycznie ale z nutą wyobraźni (np. wyceniając dany koszt używać dostępnych cenników lub rad specjalistów dodając parę % na inflację i margines błędu a nie próbując robić zapytania rynkowe).
- własny budżet robić dość dokładny i zapisywać metody wyceny i kalkulacji ale do budżetu projektu komasować koszty w jednolite linie budżetowe opisywać poszczególne elementy składowe w opisie projektu

* Moje osobiste doświadczenia * pamiętać należy by wciąż i wciąż sprawdzać czy zadania i budżet trzymają się logiki projektu. Im głębiej wchodzimy w szczegóły tym mniej wyraźnie widać ogół!

Efekty

MIERZALNOŚĆ !!!

environmental impact considered and mitigated

efekty są częścią każdego z etapów i muszą być określone już na etapie celów i założeń (impacts) i na etapie działań (outputs, milestones, deliverables, KPI, monitoring)

* Moje osobiste doświadczenia * o ile jest w formularzach wniosku osobny punkt na opisanie „impacts” to warto pamiętać, żeby pilnować logiki wniosku by jakieś jego elementy nie były „od czapy” albo jak „kwiatek do kożucha” ewentualnie „strzał w stopę”.

1. Creating a coherent methodology for Apollo butterfly protection in the Continental bioregion on the basis of expert working groups and tests. The strategy will consist of (1) a Breeding and Conservation Manual, developed with a focus on stakeholder involvement, (2) CAP policy analysis and the proposition of a new agri-environmental scheme aimed at *P. apollo* conservation - based on earlier tests and (3) collecting realistic data for Art. 17 HD reporting in the 2019-2024 reporting period provided for the Continental bioregion in PL, CZ and AT.

2. Improving habitat quality of the species occurrence on 252 ha through active conservation measures (introductory mowing/grazing, planting host plants). By implementing these measures, three functional areas that will be coherent, resilient and also diverse in terms of species' biological needs, will be created (Sudetes, the White Carpathians and the Austrian Alps), covering 25 SPA/SCI/pSCI Natura 2000 sites across three countries.

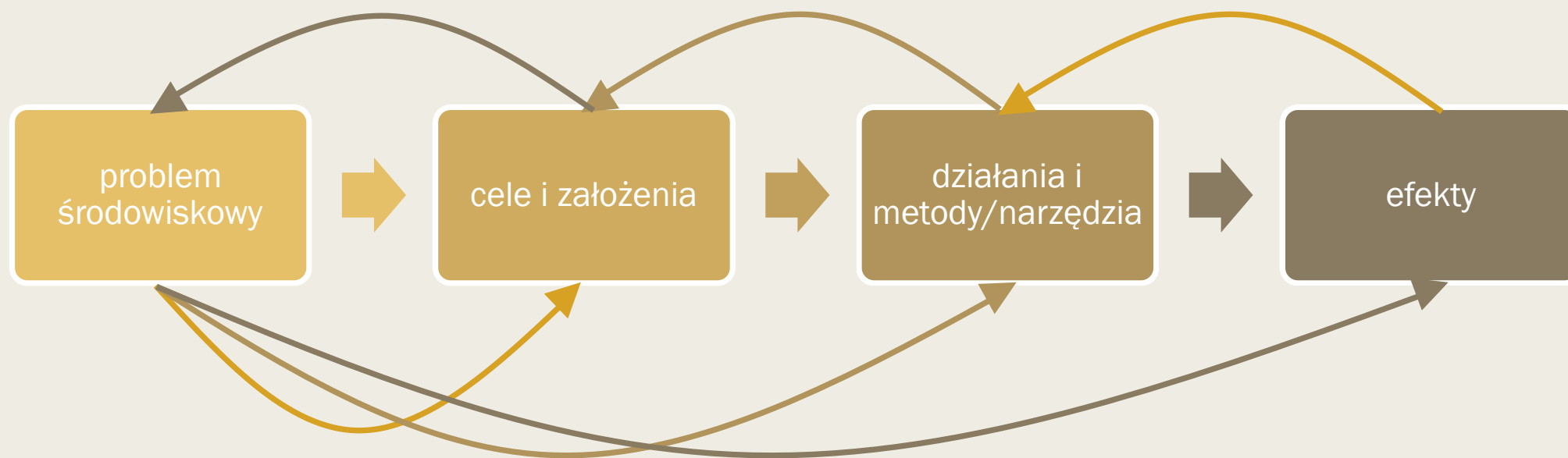
3. Starting the process of recreating the *P. apollo* population in PL, CZ and strengthening it in AT by establishing 3 new breeding farms and securing the gene pool of the species and its host plants. In total, up to 1000 individuals/year will be introduced (coming from existing farms or translocated from a natural population) during the project duration of 6 years. Additionally, newly established breeding farms will start releasing individuals in the second half of the project.

4. Creation of ecological corridors by establishing a network of at least 38 stepping stone sites (transit habitats with plant species composition favouring caterpillar and/or imago occurrence), with 25 in the functional area Sudetes, ca. 5 in the White Carpathians and 8 stepping stone sites in the functional area Austrian Alps.

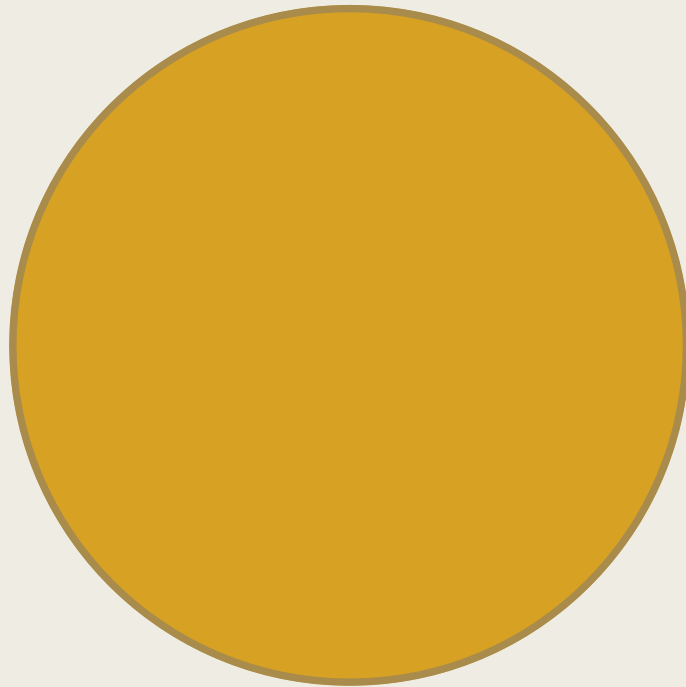
5. Strengthening social involvement in species protection by establishing 50 "Gardens for Apollo" with the involvement of at least 250 groups of locals and volunteers, organising youth education workshops with at least 350 youth groups or school classes, reaching at least 10,000 people with the mobile exhibition, and achieving an average digital monthly outreach of at least 45,000 people viewing the project website, film and online media. At least 75% of the participants will have increased their knowledge about the Apollo butterfly.

In FA Sudetes, sites Chojnik Mtn (site no 1), Kamienna Góra (site no 2) we aim to maintain the existing population and create a stable population (at least 200-300 imagines) that will be able to thrive in natural conditions without further supplementing from the breeding farm. In Cerny Dul (site no 3) and Biner (site no 4) and all sites in FA White Carpathians we aim to create new sites with such a population in the long-term. In FA Austrian Alps the conversion rate in normal weather conditions is that from **100 eggs laid 30 adults will emerge**. In warmer periods compared to this **up to 40% increase** and in cool periods **up to 25% failure rate is expected**.

podsumowując
proces pisania jest iteracyjny

i przechodzący od ogółu do szczegółu i od
szczegółu do ogółu

o czym warto pamiętać, czyli rady praktyka:

- iteracyjność procesu
- otwartość na zmiany w trakcie (nowe pomysły, nowi partnerzy, usuwanie elementów nadmiarowych/ryzykownych)
- jedna osoba koordynująca pisanie wniosku i pilnująca spójności
- korzystać z wiedzy innych beneficjentów/ekspertów i nie wyważać otwartych drzwi
- nie zamykać się w swoim „grajdołku” i mieć otwartą głowę
- **zacząć pisać wcześniej!**
- wnioski są pisane po angielsku więc warto mieć na względzie problemy językowe lub ewentualną korektę lub nawet tłumaczenie (czas i koszt)
- więcej wcale nie oznacza lepiej – mniej wodolejstwa i przechwałek = więcej konkretów. To nie esej a wniosek! Wartością jest treść a nie objętość albo semantyka.